

## **תואר ראשון תואר שני הכשרת אקדמאים מכינות רפואה משלימה הסמכה בספורט תיירות ופנאי אתגרי תעודה והשתלמויות**

### **מאלף, מטפל התנהגותי ווטרינר התנהגותי – מה ביניהם?**

ד"ר נועה הראל, מרפאת התנהגות וטרינרית

כלב שעושה את צרכיו בבית; הרס הבית ע"י כלב המשפחה בכל פעם שהוא נשאר לבד; כלבה הנושכת את בני המשפחה; כלבה הסובלת מהתקפים של ליקוק בלתי פוסק של הרצפה והאוויר – מה גורם להתנהגויות הללו? האם הן נחשבות לבעיות התנהגות? בעיות רפואיות? ואם הן בעיות – מה עושים כדי לטפל?

לעיתים ברור אל אילו אנשי מקצוע יש לפנות במקרים שונים אלה: חינוך גורים, משמעת בסיסית ותקשורת טובה עם הכלב או הכלבה הם מתפקידים של מאלפים. שינויי התנהגות אחרים, כגון ירידה בתיאבון, שינויים בהליכה או ריצה יזוהו באופן מיידי וברור עם הצורך להיבדק ע"י וטרינר/ית. אך מה לגבי כלבים הסובלים מפחדים שונים? אחרים המתנהגים בתוקפנות? אלה המפגינים התנהגות הנראית אובססיבית? כלבים העושים צרכים בבית?

בקרב הציבור הרחב קיים בלבול בנוגע לתפקידים והכשרתם של אנשי המקצוע השונים המטפלים בבעיות התנהגות בבעלי חיים (כלבים, חתולים, ציפורים, וכן סוסים ובעלי חיים אחרים). התנהגות היא ביטוי חיצוני לתהליכים פנימיים המתרחשים בגוף. בחלק מהמקרים היא מהווה תגובה לשינויים – אלה יכולים להיות שינויים של מחלה, למידה מגירויים חיצוניים, רגשות כגון פחד, או שינויים סביבתיים המאלצים את הפרט להתמודד איתם בדרך כלשהי.

באופן כללי, ניתן לפרוט את סוגי המצבים הכרוכים בהתנהגות חריגה או בעייתית, והמטופלות ע"י אנשי המקצוע השונים – מאלף, מטפל התנהגותי או וטרינר, לפי הקריטריונים הבאים:

**אילוף כלבים** הוא תהליך בו הפרט לומד התנהגויות חדשות אותן הוא מיישם במצבים שונים בשגרת חייו; בכל הנוגע לכלבים, כולל הדבר חינוך גורים וחינוך מתבגרים, משמעת בסיסית, משמעת מתקדמת (לדוגמה שוצהונד, חוגי אג'יליטי), אילוף לתקיפה והגנה ואילוף כלבי עבודה למטרות נוספות כגון כלבי שירות, כלבי גישוש והצלה.

**טיפול התנהגותי - התהליך המתבצע ע"י מטפל התנהגותי לכלבים** - מיועד לפתור בעיות התנהגות אצל המטופל (כלב, חתול או אחרים) **הבריא – התנהגותית או גופנית**; המטפלים ההתנהגותיים עוברים הכשרה מקיפה הכוללת ידע במדעי ההתנהגות והאתולוגיה, ידע מקיף ספציפי בנוגע להתנהגות הנורמאלית של המין בו יטפלו; וכן ידע נרחב על התנהגויות חריגות ובעייתיות אצל אותו מין. בנוסף, מקבל המטפל ההתנהגותי במסגרת הכשרתו/ה כלים לניתוח התנהגות, כלים בסיסיים לזיהוי והבחנה בין בעל חיים חולה או בריא (פיזית והתנהגותית) וכן כלים להתערבות לצורך שינויי התנהגות.

במקרים אחרים בהם שינויי התנהגות מערבים מחלות שונות – התנהגותיות או גופניות, נדרשת מעורבות וטרינרית, ולעיתים מעורבות של וטרינר התנהגותי.

רצים לדעת עוד על עולם האילוף והטיפול ההתנהגותי בכלבים? הצטרפו ל**לימודי אילוף כלבים** במרכז המוביל בישראל, המכללה האקדמית ב**וינגייט**.